

I. ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Гловюк І. В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
докторант кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»

Андрусенко С. В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри діяльності ОВС на транспорті
факультету підготовки фахівців підрозділів
транспортної міліції Одеського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УЧАСТІ ПРОКУРОРА У СУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ НА ПІДСТАВІ УГОД

Статтю присвячено дослідженню проблеми участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод. Визначено процесуальні та тактичні особливості участі прокурора у судовому провадженні залежно від виду угоди. Зроблено висновок про необхідність розробки системи криміналістичних рекомендацій щодо тактики підтримання прокурором державного обвинувачення у судовому провадженні щодо угод.

Ключові слова: прокурор, державне обвинувачення, угода про визнання винуватості, угода про примирення, судове провадження.

Статья посвящена исследованию проблемы участия прокурора в судебном производстве на основании соглашений. Определены процессуальные и тактические особенности участия прокурора в судебном производстве в зависимости от вида соглашений. Сделан вывод о необходимости разработки системы криминалистических рекомендаций по тактике поддержания прокурором государственного обвинения в судебном производстве на основании соглашений.

Ключевые слова: прокурор, государственное обвинение, соглашение о признании вины, соглашение о примирении, судебное производство.

Інститут угод у кримінальному провадженні є новим для кримінального процесу України; він містить ряд спеціальних нормативних положень, що зумовлюють специфіку провадження на підставі угод порівняно із загальним судовим провадженням, що здійснюється на підставі обвинувального акту. Практика застосування угод показує, що цей інститут набув у практиці значного поширення, що указує на його ефективність. Так, станом на 01 січня 2014 року до місцевих загальних судів надійшло 14,3 тис. кримінальних проваджень з обвинувальним актом, надісланих для затвердження угоди про примирення, що становить 7,7% загальної кількості кримінальних проваджень, надісланих до суду, та 12,9 тис. для затвердження угоди про визнання винуватості, що складає 7% загальної кількості кримінальних проваджень, надісланих до суду [1]. За даними судової статистики, за 2014 р. судами розглянуто 23376 проваджень з угодами [2].

Враховуючи відносну новизну цього інституту та його активне застосування на практиці, що нерідко пов'язане із певними проблемами, вважаємо, що потребують дослідження процесуальні та тактичні аспекти участі прокурора у судовому розгляді угод про примирення та визнання винуватості, адже саме від прокурора у великій мірі залежить, чи буде визнано угоду такою, що відповідає вимогам закону, та затверджено судом. Тим паче, що п. 19 Наказу Генерального прокурора України «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» від 19.12.2012 р. зобов'язує прокурора за наявності підстав ініціювати під час судового провадження укладення угоди про визнання винуватості. У разі ініціювання обвинуваченим чи потерпілим укладення угоди про примирення роз'яснювати механізм його реалізації та не чинити перешкод в укладенні угоди.

Процесуальним аспектам участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод присвячені окремі

дослідження Г. Власової, Ю. Дьоміна, О. Калужинського, Я. Ковальової, А. Лапкіна, Я. Лизака, Д. Лобаня, Д. Лупека, С. Малихіної, С. Марка, С. Паславського, М. Савіна, Ю. Севрука, Г. Середи, А. Терно, О. Толочка, Г. Тюріна, М. Хавронюка, Л. Хруслової та ін. Питання тактики підтримання державного обвинувачення у суді вже досліджені у наукових роботах таких вчених, як Н. Булдігіна, Т. Вербовщук, М. Зоріна, О. Іванов, П. Каркач, Н. Кириллова, І. Кисленко, І. Козьяков, І. Комаров, А. Корчагін, О. Коршунова, В. Кудрявцев, О. Кузнецова, О. Курохтіна, Ю. Старікова, Б. Тугутов, Л. Хруслова та ін., у тому числі і на рівні посібників, методичних рекомендацій та підручників, однак тактика участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод у науці кримінального процесу та криміналістики детально не досліджувалася.

Саме тому важливим для теорії кримінального процесу є визначення процесуальних та тактичних аспектів участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод.

Тактика підтримання державного обвинувачення може бути визначена як заснований на рекомендаціях криміналістичної науки та обґрунтований позицією по справі алгоритм дій державного обвинувача, який має за мету переконати суд у законності та обґрунтованості обвинувальної тези [3]. Слід зазначити, що тактику участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод можна вважати різновидом тактики підтримання державного обвинувачення у суді (у літературі, наприклад, указується на існування кримінального переслідування у провадженні на підставі угод [4, с. 334]), однак із обумовленням, що у цьому порядку кримінального провадження діяльність прокурора спрямована не тільки на доведення обвинувальної тези, а й на забезпечення прийняття законного судового рішення щодо наданої суду угоди.

Суб'єктом підтримання обвинувачення у суді, у тому числі і у кримінальному провадженні на підставі угод, є

прокурор. КПК по-різному регламентує питання про необхідність участі прокурора у судовому засіданні із розгляду угоди. Ч. 2 ст. 474 КПК зазначає, що розгляд щодо угоди проводиться судом під час підготовчого судового засідання за обов'язкової участі сторін угоди з повідомленням інших учасників судового провадження. Відсутність інших учасників судового провадження не є перешкодою для розгляду. Прокурор є стороною лише у угоді про визнання винуватості, тому формально його участь у розгляді угоди про примирення не є обов'язковою. Однак, враховуючи повноваження прокурора на оскарження вироку, постановленого на підставі угоди про примирення, таку регламентацію складно визнати логічною. Наказ Генерального прокурора України «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» від 19.12.2012 р. не розв'язує цього питання, оскільки визнає обов'язковою участь прокурора у судовому провадженні з розгляду обвинувальних актів, крім випадків, передбачених законом (п. 14), однак у п. 16 передбачає, що у підготовчому судовому засіданні думка прокурора щодо можливості затвердження угоди (не деталізуючи, якої саме) повинна бути об'єктивною, ґрунтуватися на матеріалах провадження та нормах закону. Натомість, п. 4 Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.11.2012 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод» чітко вимагає обов'язкової участі прокурора: з огляду на затвердження прокурором обвинувального акту та можливість оскарження ним вироку суду першої інстанції на підставі угоди, в тому числі й угоди про примирення, його участь у судовому засіданні під час її розгляду має бути обов'язковою. Вважаємо, що ця прогалина має бути усунена шляхом внесення відповідних змін та доповнень до КПК у частині обов'язкової участі прокурора у судовому провадженні

на підставі угод. Крім того, враховуючи специфіку судового розгляду на підставі угод, доцільною є пропозиція Г. Тюріна про можливість виділення у КПК окремої статті, присвяченої участі прокурора в кримінальному провадженні на підставі угод [5, с. 222], у якій слід визначити і повноваження прокурора у судовому провадженні із розгляду угоди.

У судовому засіданні із розгляду угоди прокурор оголошує короткий або повний (якщо надійшло відповідне клопотання) зміст обвинувального акту. Головуючий, встановивши особу обвинуваченого, роз'яснює йому суть обвинувачення і запитує, чи зрозуміле йому обвинувачення, чи визнає він себе винним. Якщо після роз'яснення суті обвинувачення обвинувачений заперечує проти затвердження угоди, вона не може бути затверджена (п. 4 Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.11.2012 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод»). У разі, якщо обвинувачений не заперечує проти затвердження угоди, то головуєчий до вирішення питання про її затвердження повинен: з'ясувати в обвинуваченого, чи цілком він розуміє обставини, передбачені ч. 4 та 5 ст. 474 КПК; перед прийняттям рішення про затвердження угоди про примирення – з'ясувати у потерпілого, чи цілком він розуміє наслідки затвердження угоди, передбачені ст. 473 КПК; з'ясувати у обвинуваченого, чи зможе він реально виконати взяті на себе відповідно до угоди зобов'язання; переконалися, що укладення угоди є добровільним; перевірити угоду на відповідність вимогам КПК і закону України про кримінальну відповідальність.

При цьому прокурор зобов'язаний висловити свою думку про можливість затвердження угоди. Думка прокурора щодо затвердження угоди повинна бути об'єктивною, ґрунтуватися на матеріалах провадження та нормах закону (п. 16 Наказу Генерального прокурора України «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» від 19.12.2012 р.).

Тобто на етапі розгляду судом питання про затвердження угоди прокурор сприяє суду у встановленні всіх передбачених ст. 474 КПК України обставин, які створюють передумови для затвердження угоди. Фактично прокурор повинен переконати суд у відсутності негативних обставин, які згідно з ч. 7 ст. 474 КПК України перешкоджають затвердженню угоди [6, с. 334].

Тактичні особливості виступу прокурора з питання про затвердження угоди залежать від виду угоди. Так, відповідність нормам закону та інтересам суспільства угоди про визнання винуватості, де прокурор є стороною, попередньо оцінюється ним при її укладенні. Крім того, ця угода перевіряється керівником органу прокуратури (п. 19.1 Наказу Генерального прокурора України «Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні» від 19.12.2012 р. вимагає угоду про визнання винуватості попередньо узгоджувати з керівником органу прокуратури; копію угоди з його відміткою долучати до наглядового провадження). Таким чином, прокурор має можливість попередньо забезпечити повну відповідність умов угоди вимогам КПК та КК України.

Інша ситуація складається із угодою про примирення. Прокурор не є стороною угоди і не має права брати участь у проведенні домовленостей щодо примирення між підозрюваним, обвинуваченим та потерпілим (ч. 1 ст. 469 КПК). Слід підтримати твердження А. Лапкіна про те, що прокурора фактично виключено із процедури медіації на етапі до досягнення відповідної угоди [7], у зв'язку із чим ним пропонується передбачити, що посередником між потерпілим та винним виступатиме саме прокурор [8]. Слід зазначити, що у літературі піддана критиці точка зору про можливість розширення повноважень прокурора у сфері примирних процедур, оскільки, по-перше, функція примирення сторін у кримінальному провадженні не властива прокуророві, по-друге, прокурор представляє інтереси держави у кримінальному провадженні,

а в обов'язок держави входить притягнення до відповідальності за злочини, покарання та перевиховання злочинців. Прокурор не є стороною угоди про примирення, закон забороняє йому та слідчому брати будь-яку участь у досягненні домовленостей між підозрюваним, обвинуваченим та потерпілим щодо цієї угоди, так, єдине чим може допомогти прокурор – не чинити перешкод в укладенні угоди про примирення, а надати допомогу в досягненні домовленостей стосовно угоди про примирення можуть представники медіаційних центрів [9, с. 227]. Принципово погоджуючись із тим, що прокурор не повинен виконувати роль посередника у примирних процедурах, оскільки це суперечить здійснюваній ним функції кримінального переслідування, зазначимо, що така нормативна регламентація, з одного боку, забезпечує свободу сторін угоди про примирення. З іншого боку, КПК не надає прокурору повноважень щодо реагування на невідповідність цієї угоди нормам закону або інтересам сторін чи суспільства у досудовому провадженні, оскільки зобов'язує прокурора надіслати обвинувальний акт із угодою до суду. Єдине, що може зробити прокурор у випадку, якщо, на його думку, угода про примирення суперечить нормам закону або інтересам сторін чи суспільства, це відкласти направлення до суду обвинувального акту з підписаною сторонами угодою до отримання висновку експерта або завершення проведення інших слідчих (розшукових) дій, необхідних для збирання та фіксації доказів, які можуть бути втрачені зі спливом часу, або які неможливо буде провести пізніше без істотної шкоди для їх результату у разі відмови суду в затвердженні угоди (ч. 1 ст. 474 КПК). При застосуванні цієї норми слід враховувати, що, по-перше, суд зобов'язаний перевірити правильність кваліфікації діяння, по-друге, наявність фактичних підстав для визнання винуватості. Тому на час направлення обвинувального акту та угоди до суду слідчий та прокурор повинні

зібрати достатню кількість доказів, що беззаперечно підтверджує вчинення підозрюваним кримінального правопорушення. Інакше суд може прийняти рішення про відмову у затвердженні угоди, а можливості збирання додаткових доказів для підтвердження вини підозрюваного можуть бути втрачені. Саме тому прокурор повинен приділити значну увагу підготовці та плануванню своєї діяльності у підготовчому судовому провадженні, у якому буде розглядатися угода.

У цілому повноваження прокурора, передбачене ч. 1 ст. 474 КПК, щодо можливості відкласти направлення до суду обвинувального акта з підписаною сторонами угодою, має активно застосовуватися, оскільки, як обгрунтовано стверджує М. Савін, факт ініціювання укладення угоди стороною захисту може використовуватись для затягування розслідування саме з метою недопущення належного збору доказів [10, с. 103]. Разом з тим, за змістом закону прокурор не має права відкласти направлення обвинувального акта у зв'язку із необхідністю проведення слідчих дій, оскільки таке право йому надане лише для звершення слідчих дій, рішення про необхідність проведення яких було прийнято до укладення сторонами кримінального провадження угоди [9, с. 229].

У судовому засіданні суд перевіряє угоду на відповідність вимогам КПК та/або закону. Суд відмовляє в затвердженні угоди, якщо: 1) умови угоди суперечать вимогам КПК та/або закону, в тому числі допущена неправильна правова кваліфікація кримінального правопорушення, яке є більш тяжким ніж те, щодо якого передбачена можливість укладення угоди; 2) умови угоди не відповідають інтересам суспільства; 3) умови угоди порушують права, свободи чи інтереси сторін або інших осіб; 4) існують обгрунтовані підстави вважати, що укладення угоди не було добровільним, або сторони не примирилися; 5) очевидна неможливість виконання обвинуваченим взятих на себе за угодою зобов'язань; 6) відсутні фактичні підстави для визнання винуватості. Суд

заслуховує прокурора щодо вищезазначених питань та думку сторін щодо можливості затвердження угоди, яка розглядається (п. 4 Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.11.2012 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод»). Прокурор повинен висловити свою позицію по кожному із цих питань; послідовність висловлення щодо цих питань КПК не регламентується. Однак вважаємо, що коректним і тактично вірним є найперше висловлення позиції щодо наявності фактичних підстав для визнання винуватості – оскільки за їх відсутності обговорення інших питань є беззмістовним, потім – щодо інших обставин, передбачених ч. 7 ст. 474 КПК.

Завдання прокурора із доведення відповідності / невідповідності угоди вимогам закону полегшується наявністю у суду матеріалів кримінального провадження (на відміну від розгляду судом лише обвинувального акту, де подання матеріалів кримінального провадження до суду до початку судового розгляду заборонено), оскільки суд, що здійснюватиме судові провадження, для реалізації покладених на нього обов'язків щодо з'ясування добровільності укладення угоди та перевірки її на відповідність вимогам КПК та/або кримінального закону (частини 6, 7 ст. 474 КПК), враховуючи, що невиконання вимог, встановлених частинами 5–7 ст. 474 КПК, є підставою для апеляційного та касаційного оскарження (частини 3, 4 статей 394, 424 КПК), а в разі підтвердження таких порушень скасування судового рішення, має витребувати документи, подані сторонами під час досудового розслідування (п. 4 Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.11.2012 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод»).

Важливою обставиною при вирішенні питання про затвердження угоди є встановлення добровільності укладення угоди

(тобто що укладення угоди не є наслідком застосування насильства, примусу, погроз або наслідком обіцянок чи дією будь-яких інших обставин, ніж ті, що передбачені угодою), для чого суд вивчає витребувані документи, опитує сторони, інших осіб. У судовій практиці цьому моменту приділяється велика увага. Якщо ч. 6 ст. 474 КПК вказує на право суду для з'ясування добровільності укладення угоди у разі необхідності витребувати документи, у тому числі скарги підозрюваного чи обвинуваченого, подані ним під час кримінального провадження, та рішення за наслідками їх розгляду, а також викликати в судові засідання осіб та опитувати їх, то Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ у своєму Інформаційному листі від 15.11.2012 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод», по-перше, вказує на обов'язок суду в усіх випадках здійснити це; по-друге, істотно розширює коло документів, що мають бути витребувані, вказуючи на документи, подані сторонами під час досудового розслідування. Прокурор повинен враховувати, що при встановленні добровільності укладення угоди він, у разі виникнення у суду будь-яких сумнівів, має доводити свою позицію як шляхом участі у дослідженні витребуваних судом документів, так і шляхом надання особистих пояснень, а також, у разі такої необхідності, заявляти клопотання про виклик у судові засідання осіб, які можуть дати пояснення щодо обставин укладення угоди, та клопотання про приєднання до матеріалів кримінального провадження нових документів. На жаль, КПК прямо не передбачає два останні права прокурора, однак, вважаємо, що за аналогією може бути застосована ст. 350 КПК щодо розгляду судом клопотань учасників судового провадження.

Як правило, у вироках, ухвалених на підставі угод, відображається позиція прокурора: наприклад, зазначається, що прокурор в судовому засіданні, вважаючи, що при укладенні угоди про при-

мирнення дотримані вимоги КК України та КПК України, просить угоду затвердити і призначити обвинуваченому ОСОБА_1 узгоджене в угоді покарання [11]; сторона обвинувачення – прокурор просить суд відмовити у затвердженні угоди, так як вона не відповідає вимогам закону [12]. У деяких вироках коротко зазначається про те, що суд вислухав думку прокурора [13].

У літературі є точка зору, що «різновидом відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення є угода про визнання винуватості» [14, с. 13]. Із цим твердженням погодитися складно, адже, по-перше, навіть у випадку укладення угоди у досудовому розслідуванні вона направляється до суду із обвинувальним актом, який, у відповідності до ч. 4 ст. 110 КПК України, є процесуальним рішенням, яким прокурор висуває обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення; по-друге, у випадку затвердження угоди суд виносить обвинувальний вирок та призначає покарання обвинуваченому, а не закриває кримінальне провадження, як при відмові прокурора від підтримання державного обвинувачення. Таким чином, укладення прокурором угоди не відповідає ознакам відмови від підтримання державного обвинувачення.

Тактика участі прокурора у судовому провадженні на підставі угод обумовлена, по-перше, видом угоди; по-друге, моментом її укладення; по-третє, позицією обвинуваченого та потерпілого у судовому засіданні. Завданням прокурора є висловлення обґрунтованої правової позиції щодо питання про відповідність угоди вимогам КК та КПК та добровільності укладення угоди, а також активна участь у судовому дослідженні цих питань, що сприятиме постановленню законного та обґрунтованого вироку або ухвали. Враховуючи ці моменти, необхідна розробка системи криміналістичних рекомендацій щодо тактики підтримання прокурором державного обвинувачення у судовому провадженні щодо угод, враховуючи при цьому специфіку видів угод.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Огляд даних судової статистики щодо застосування окремих норм Кримінального процесуального кодексу України (КПК): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sc.gov.ua/uploads/tinymce/files/%D0%9E%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%85%D0%20%D1%81%D1%83%D0%B4.%D0%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%D0%9A%D0%9F%D0%9A.doc>
2. Форма 1–1. Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://court.gov.ua/userfiles/1_1_2014\(4\).xls](http://court.gov.ua/userfiles/1_1_2014(4).xls).
3. Кисленко И. Л. Криминалистические основы поддержания государственного обвинения: автор. дисс. ... канд. юрид. наук.: спец. 12.00.09 / И. Л. Кисленко. – Саратов, 2010. – 26 с: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1418620>
4. Крайнюк В. Г. Кримінально-процесуальні функції прокурора / В. Г. Крайнюк. – Форум права. – 2012. – № 3. – С. 331–336. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2012_3_58.pdf
5. Тюрін Г. Є. Правові основи участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод / Г. Є. Тюрін // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. – 2014. – Вип. 3. – Т. 3. – С. 219–224.
6. Тюрін Г. Є. Порядок діяльності прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод / Г. Є. Тюрін // Форум права. – 2014. – № 2. – С. 442–447: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_2_78.pdf
7. Лапкин А. В. Прокурор в договорных процедурах в уголовном судопроизводстве Украины: реалии и перспективы / А. В. Лапкин: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lomonosov-msu.ru/archive/Lomonosov_2012/1961/31928_08b1.pdf
8. Лапкин А. В. Участь прокурора в кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення / А. В. Лапкин: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nauka.nulau.org.ua/download/el_zbirnik/1/Lapkin.pdf
9. Лизак Я. В. Роль прокурора під час укладення угод про примирення та визнання винуватості / Я. В. Лизак // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Серія Юридичні науки. – 2014. – Вип. 1. – Т. 3. – С. 226–231.
10. Савін М. Угоди про визнання винуватості та про примирення за Кримінальним процесуальним кодексом України / М. Савін // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2014. – № 1 (34). – С. 98–105.
11. Вирок Острозького районного суду Рівненської області від 13 червня 2013 р. (справа № 567/689/13-к): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/31789132>
12. Ухвала Великоновосілківського районного суду Донецької області від 3 липня 2013 р. (справа № 220/860/13-к): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/32153773>
13. Вирок Маньківського районного суду Черкаської області від 6 березня 2013 р. (справа № 701/251/13-к): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/30002183>
14. Меркулов С. М. Обвинувачення у кримінальному судочинстві України в контексті європейських стандартів: автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / С. М. Меркулов. – Доценків, 2014. – 20 с.

Gloviuk I., Andrusenko S. Problematic aspects of the prosecutor's participation in court proceedings under the agreements.

The article focuses on prosecutor's role in proceedings on agreements basis. The procedural and tactical features of prosecutor's role in the proceedings, depending on the type of transaction are defined. The conclusion about the necessity to develop the forensic recommendations system for maintaining of state prosecutor in proceedings on agreements basis is made. Tactics of the prosecutor in the proceedings on the basis of agreements due, firstly, the type of transaction; secondly, the moment of its conclusion; thirdly, the position of the accused and the victim in court. The task of the prosecutor is to express well-founded legal opinion on the issue of compliance with the requirements of the agreement Criminal and Criminal Procedural Code of Ukraine and voluntary deal, and active participation in the trial study of these issues will help enactment legitimate and reasonable judgment or decree.

Keywords: *prosecutor, state prosecution, plea bargaining, agreement on reconciliation, proceeding.*

Стаття надійшла до редакції журналу 08.11.2014 р.